

ANGLŲ RODEZIJOS BLOKADA NESĖKMINGA

AMERIKA SVARSTO, AR NESUMAŽINTI EUROPOJE LAIKOMOS KARIUOMENĖS

WASHINGTONAS. — Amerikos kongrese vis dažniau iškyla klausimas, ar laikyti Europoje, geriau tariant, Vakarų Vokietijoje, didelę Amerikos kariuomenę, kurios ten yra šešios divizijos, ar ją sumažinti iki simbolinės reikšmės įgulos ir visą gynybą pagrįsti masiniu atominiu skėčiu, kuris dengia Europą. Specialus apklausinėjimas rodo, kad net 44 senatoriai pritarė pasiūlymui sumažinti JAV karo jėgas Vokietijoje, nors ne visi jie linkę sutikti su senatorium Mansfieldu, kuris siūlo palikti Vokietijoje tik vieną diviziją.

Senatorius Dirksenas, respublikonų vadas senate, pritaria sumažinimui, tik pastebi, kad klausimas yra labai painus. Nežinia, kokioje padėtyje atsidurs Nato organizacija, nežinia iki kokios ribos Prancūzija eis, kiek kariuomenės ji paliks Europos gynybai.

Amerikos žodis Europai

Kalbėdamas senato pakomitečio apklausinėjimuose John McCloy, buvęs Amerikos zonos komisaras pokarinėje Vokietijoje, yra priešingos nuomonės. Jam atrodo, kad Europos gyventojai nesuprastų Amerikos jėgų atitraukimo ir pradėtų dar daugiau abejoti Amerikos duotu žodžiu. Tas tik sustiprintų Prancūzijos prezidento de Gaulle tvirtinimą, kad Europos gynybos negalima patikėti Amerikai, nes ji turi daugiau kitų interesų. McCloy pareiškė, kad Amerikos duotas garantijas Europai turėtų būti pagrįstos Amerikos karinėmis jėgomis ir tos jėgos išlaikytos savo pilname stiprume.

Peržengė tris milijonus

Amerikos įsivėlimas Vietnamo konflikte privertė karinę vadovybę didinti kariuomenės vyrų skaičių. Praėjusią savaitę, pirmą kartą po 11 metų JAV kariuomenės skaičius pasiekė 5 tūkstančius virš 3 milijonų skaičių. Pamažu aiškėja, kad kovose prieš partizaninį karą vedančios komunistų Vietname reikės dar papildinti vyrų skaičių. Nors modernūs ginklai, sakoma, kariuomenes padarė ne tiek priklausomomis nuo vyrų skaičiaus, tačiau vien gerais ginklais, mašinomis ir lėktuvais karo laimėti negalima. Užimtas teritorijas reikia išlaikyti. Tam reikalinga daugiau vyrų.

Iš Vokietijos Pentagonas jau perkelia namo apie 15,000 specialistų, puskarininkų ir karininkų. Jie reikalingi šviežiams daliniams papildyti, juos apmokinti ir jiems vadovauti.

Kiek kareivių Vietname?

Atstovų Rūmų narys Melvin Laird neseniai apskaičiavo, kad pietryčių Azijoje Amerika turi daug daugiau kariuomenės negu Pentagono skelbiama. Nors ne visa ta kariuomenė yra Pietų Vietname, tačiau ji yra netiesioginiai įjungta į jame vykstantį karą. Pentagono pranešimai sako, kad Vietname yra 275,000 Amerikos kariuomenės, aviacijos, armijos ir laivyno vyrų. Laird pridėjo, kad ten pat septintajame laivyno yra 60,000 vyrų. Filipinuose stovi apie 20,000, Guamo saloje, kur laikomi didieji bombonešiai, yra apie 4,000 kareivių ir apie 15,000 Thailandijoje. Daugiau ar mažiau, Vietnamo konfliktas laiko pririšęs apie 440,000 Amerikos kareivių, sako Laird. Pentagonas žada tą skaičių dar padidinti. Todėl ir yra keliamas klausimas, ar nere-

IŠ VISO PASAULIO

TEHERANAS. — Iranas įteikė Irakui griežtą protestą už vieno pasienio kaimo bombardavimą. Kaimas yra apgyvendintas kurdų, Irakas pradėjo naują ofensyvą prieš nepriklausomąs reikalaujančius kurdus ir lėktuvai, gal per klaidą, apmetė bombomis kaimą Irano pusėje.

GEORGETOWN. — Britanijos karalienės atstovas, Kento kunigaikštis oficialiai įteikė Gvyanos parlamente valdžios dokumentus naujai nepriklausomai valstybei. Premjeras Burnham sav kalboje pareiškė, kad Gvyanos jstos į Jungtines Tautas ir liks britų tautų commonwealth.

HONG KONGAS. — Iš komunistinės Kinijos į Hong Kongą atvyko Amerikos negras Clarence Adams. Jis būdamas kareivių Korėjos kare pateko į kinų nelaisvę ir vėliau atsiskak grįžti atgal į Ameriką. Būdamas Kinijoje jis ne kartą sakė komunistinės propagandos kalbas į Amerikiečius Vietname. Su juo kartu atvyko jo kinietė žmona ir du vaikai. Iš 21 amerikiečio kareivio Kinijoje dar liko du, kurie pasirinko gyvenimą Kinijoje.

NEW YORKAS. — Moteriškė, kuriai buvo padaryta širdies operacija panaudojant dirbtinę širdį, ligoninėje taisosi. Operaciją darė Haimonides ligoninėje, Brooklyne dr. Adrian Kontrowitz.

NEW DELHI. — Indijoje įvyko traukinio katastrofa, kurioje žuvo 22 asmenys ir 20 buvo sužeisti. Manoma, kad politiniai teroristai sugadino bėgimus.

LISABONA. — Portugalijos vyriausybė, susirūpinusi savo darbininkų bėgimu į užsienius, nutarė pagerinti jų darbo sąlygas ir atlyginimus. Naujai paskelbtame įstatyme numatoma padidinti atostogų laiką ir įvesti kitų pagerinimų.

WELLINGTONAS. — Naujosios Zelandijos vyriausybė pranešė, kad ji nepritaria Prancūzijos pasiruošimams sprogdinti atomines bombas Ramiajame vandenyne.

Gibraltaro ateitis

LONDONAS. — Pasitarimuose tarp Ispanijos ir Britanijos dėl Gibraltaro ateities Ispanija įteikusi tris pasiūlymus. Vienas ispanai pasižada garantuoti Gibraltaro gyventojams visas politines, religines teises. Ispanija leis britų Britanijai laikyti ne tik laivyno ir aviacijos bazes, bet ir pati prisijungti iš savo kitoje sąsiaurio pusėje stovinčio miesto Ceuta, užtikrinti, kad Gibraltaro sąsiauris liks vakariečių rankose.

kės iš Europos atitraukti kareivius ir panaudoti juos kitur — Vietname.

James Bullington (dešinėje), Amerikos vicekonsulas Hue mieste, kalbasi su jaunuoliais, protestuojančiais prieš amerikiečius. Vicekonsulas neįtikino jaunuolių. Po pasikalbėjimo jaunuoliai padegė JAV informacijos centrą ir gatvėje degino knygas. Policija nesikišo į šį jaunuolių barbiarišką žingsnį.

VOKIEČIŲ VALST. KONTROLĖ TIKRINS VASARIO 16 GIMNAZIJOS REIKALUS

PLB Vokietijos Krašto Valdyba gavo pranešimą, kad naujųjų gimnazijos rūmų statybos darbus ir atskaitomybę atvažiuos tikrinti vokiečių Bundesrechnungshof'o (Federalinės sąskaitybos įstaigos) speciali komisija. Toji įstaiga tikrina — kai randa reikalinga — Federalinės vyriausybės išleistas pinigines sumas, numatytą budžetą jų sunaudojimo tikslingumą bei teisėtumą. Tai, maždaug, atitinka buvusią Lietuvoje Valstybės Kontrolės įstaigą, kuri prižiūrėjo vyriausybės leidžiamus pinigus.

Kai gimnazijos reikalai lietuviškoji visuomenė, dėl jos vadovybės veiklos, nesuranda bendros kalbos (revizijos komisija buvo vieninga revizijos metu, po revizijos Dr. Karvelis su Dr. Radvila pristatė skirtingą aktą nuo inž. Adamkavičiaus), tai gal ir gerai, kad tą veiklą patikrins vokiečių kompetentinga įstaiga, nepaveikta jokiais pasaulėžiūriniais principais. Tikrinimo rezultatai, be abejonės sustabdys gineius ir nereikš pvzd. tėvui Bernatoniui, pasinešusiam į neklaudingumą ir viską suprantančiam, mokyti revizorius (inž. Adamkavičius) ir rašyti ilgiausius pasikalbėjimus spaudoje (Kanados Žiburiuose) ir vėl painioti visą reikalą. Apgailėtina tik, kad gimnazijos reikalai vėl patenka į svetimųjų veiklos sritį, nes kai kurie asmenys norėdami nuslėpti netvarką (Dr. J. Grinius), patys neparodo pasiryžimo susitvarkyti.

Nusavina dvarus

KAIRAS. — Egipto vyriausybė pradėjo naują akciją prieš didelių žemės plotų valdytojus. Nors 1952 ir 1961 metų žemės reformų įstatymai labai apkarė didelių dvarus, tačiau kai kur įvairiomis priemonėmis: svetimais vardais, tarnų vardais ir kitokiais būdais dvarininkai sugebėjo išlaikyti didesnius, negu valdžios leidžiami, ūkius. Naseris įsakė atimti žemes iš 89 šeimų, kurios bendrai valdo neteisėtai pasilaikytus 12,000 akrus žemes.

Panaikinti feodalizmo liekanas įsteigtas specialus komitetas, kuriam vadovauja viceprezidentas Hakim Amer.

LONDONAS. — Britų vyriausybė įsteigė specialią komisiją ištyrinėti jūrinių streikų ir jo priežastis.

Šį pirmadienį, Kapų Puošimo Dieną, Naujienos neišeis ir redakcija bei administracija bus uždarytos.

VĒLIAUSIOS ŽINIOS

♦ Mundeleino, Ill., miesto pareigūnai norėjo suteikti pramogą 68 sužeistoms, iš Vietnamo grįžusiems kareiviams, kurie gydomosi Great Lakes laivyno ligoninėje. Čikagos Conrad Hilton viešbučio vedėjas atsisakė juos įsileisti, nes jų išvaizda galinti pagadinti nuotaiką kitiems viešbučio klientams. Veteranai buvo nuvesti į kitą viešbutį. Veteranų organizacijos vadas pareikalavo, kad Hiltono viešbučio vadovybė atspausytų, kaip veteranų organizacija nešauksiantį Hiltono viešbučiuose savo konvencijų ir boikotuosiantį tuos viešbučius.

♦ Generolas Stanley Larson, sugrįžęs iš Vietnamo pareiškė, kad jo žiniomis Kambodijoje yra kelios divizijos šlaurės Vietnamo kareivių, kurie laukia progos įsijungti į Vietnamo karą.

♦ Amerika pakvietė Sovietų Sąjungą pradėti derybas dėl sovietų žvejų laivų, kurie nuolat plaukioja apie Amerikos krantus. Kongrese jau pasigirdo reikalavimų pakeisti teritorinius vandenis iš 3 mylių iki 12 mylių nuo kranto. Neabejojama, kad sovietų laivai užsiima šnipinėjimu.

♦ Karinė vadovybė pranešė, kad šiais metais Guantanamo bazės pasienyje įvyko jau 11 incidentų, kuriuose kubiečiai apšaudė amerikiečius.

Iki šio meto Saigono policija nieko nesakė triukšmaujančioms jaunuoliams, bet praėitą ketvirtadienį paleido į triukšmaujantus asarinių dujų, o kurie vis dar nesikirstė, tai gavo guminių lazdu. Paveikslė matoma policininką, raminantį vieną triukšmautoją.

STIPRĖJA RODEZIJOS POZICIJOS

Britų vyriausybė keičia savo politiką

WASHINGTONAS. — Prezidentas Johnsonas Baltuose Rūmose priėmė Afrikos valstybių, kurios mini Afrikos vienybės organizacijos trijų metų sukaktį, ambasadorius. Jiems prezidentas pasakė kalbą, kurioje nurodė, jog Amerika su nepritartimu stebi baltųjų pastangas išlaikyti afrikiečius pavergtus. Prezidentas išreiškė viltį, kad Afrikos tautos žengs pažangos keliu ir pažadėjo Amerikos paramą afrikiečių švietimui ugdyti. Tuo pačiu metu Londone pasibaigė pirmoji pasitarimų dalis tarp britų vyriausybės ir Rodezijos.

Britų blokada nepavyko

Paskelbtame pranešime Londone sakoma, kad derybos su Rodezijos vyriausybė bus tęsiamos toliau, galimas daiktas, Rodezijoje. Tas pranešimas rodo, jog Wilsono vyriausybė per paskutinius mėnesius stipriai pakeitė savo pažūrą į Rodeziją. Anksčiau Wilsonas nenorėjo nei girdėti apie jokiais derybas su maištininke Rodezijos Baltųjų valdžia. Jis pranašavo, kad Rodezija, spaudžiama ekonominės blokados, neišsilaikys nei kelių savaičių.

Britų sutikimas tartis su Rodezija yra pripažinimas, kad britai nesitiki greitai nuversti Smitho vyriausybės. Ji nors ir sunkiose sąlygose sugebėjo išlaikyti krašto pasitikėjimą. Pietų Afrikai ir Portugalijai padedant, žibalo blokada pasirodė nesantį toks jau mirtinas ginklas, kaip anksčiau atrodė.

Ar afrikiečiai pribrendę?

Nemažai galėjo prisidėti prie Rodezijos valdžios laimėjimo ir įvairios suirutės Afrikoje. Rodezijoje, Pietų Afrikoje ir portugalų kolonijose baltieji su pasituočijimu rodo į nepriklausomas Afrikos valstybes, kuriose vyksta perversmai, atentatai, tarpusavio kovos ir riaušės. Baltieji sako, kad negrai Afrikoje dar nėra pribrendę būti nepriklausomais, kad jiems dar reikia šimtmečių baltųjų globos, kol jie sugebės patys valdytis.

Baltieji nurodo ir ekonominę pažangą. Kolonijose, Pietų Afrikoje ar Rodezijoje juodieji piliečiai yra geriau apsirėdę, geriau pavalgę ir geriau gyvena negu daugelio nepriklausomų valstybių piliečiai. Jie daugiau uždirba ir jų gyvenimo lygis yra aukštesnis.

Pietų Afrikos ir Rodezijos baltieji valdovai sako, kad netvarkingos Afrikos negrų valstybės yra tik komunizmui augti šiladaržiai. Jie teisia savo rasistinę politiką kova prieš komunizmą. Jie sako, kad pamažu, baltiesiems valdant, afrikiečiai pakils ir ateityje galės kartu su visais sudaryti daugiaurasinę bendruomenę, kurioje visi — juodi ir balti gyvens taikingai.

Portugalų politika Afrikoje

Portugalijos Afrikos politika negrų atžvilgiu yra skirtinga. Visi kolonijai — Angolos ir Mozambique gyventojai yra laikomi lygiateisiais Portugalijos piliečiais. Portugalija skatina maišytą mulatų rasę. Socialiniuose santykiuose nėra didelių skirtumų tarp baltų ir juodų. Pasitalko daug vedybų ir sakoma, kad labai mažas skaičius portugalų neturi nė lašo „juodo“ kraujo.

Pasakojama, kad atvykusiems iš Portugalijos kareiviams Angoloje vienas generolas pasakė kalbą, kurioje išreiškė viltį, kad kiekvienas iš 50,000 baltųjų kareivių, išvykdamas atgal į Portugaliją, paliks bent šešis mulatų vaikus, kuriems priklaus

Premjeras Ky tarėsi su pakeistu gen. Thi

SAIGONAS. — Premjeras Ky slapta susitiko su jo atstautu I-mo korpuso vadu generolu Chanh Thi. Susitikimas įvyko Chu Lai mieste, kur generolą Thi atvežė amerikiečių lėktuvais. Abu generolai ilgą laiką kalbėjosi, tačiau nieko apie tas derybas nepranešama.

Visi paskutiniai neramumai ir prasidėjo, kai Ky nutarė pakeisti labai šiaurinės provincijose populiarią generolą Thi. Budistai ir komunistai išnaudojo gyventojų nuotaikas ir pradėjo savo agitaciją prieš Saigono valdžią. Prie neramumų prisidėjo ir nemažai I-mo korpuso kareivių.

Iš Hue miesto, kur budistai sudegino Amerikos informacijos centrą, buvo išvežti 45 amerikiečiai civiliai. Apie 1,000 Saigoniui ištikimų kareivių paliko Hue miestą ir įstvirtino netoliese esančiame forte.

Saigone budistų šalininkai toliau bando demonstruoti, tačiau kiekvieną kartą susiduria su stipriais policijos daliniais.

Atstatys Taškentą

MASKVA. — Taškento miestas, kuris išgarsėjo pasaulyje, kai ten įvyko Pakistano ir Indijos taikos derybos, žemės drėbinimų buvo paliestas daug daugiau negu sovietai iš pradžių pranešė.

„Tiesoje“ buvo straipsnis, pavadinamas „Taškentui — raktus nuo broliškojo milijono“. Jame yra pasikalbėjimas su sovietų vicepremjere Novikovu. Šis aiškina, kad visos sovietų respublikos „pasižadėjo“ atstatyti Taškentą. Visa pagalba numatoma atlikti per pusantrų metų. Vis kas bus atvežta „iš visų šalies kampų“. Lietuva pasižadėjusi pastatyti Taškente 10,000 kvadratinų metrų gyvenamojo ploto.

Novikovas pareiškė, kad Taškentas neteko 2 milijonų kvadratinų metrų gyvenamojo ploto. Tiek visi subyrėjo. Kiti būtai irgi bus perstatyti. Iš viso statybos apims 5 milijonus kv. metrų gyvenamųjų būtų. Lietuvos kolūkiai galės palaukti su savo kinurais stogais, kol bus „savanoriškai“ atstatytas Taškentas.

♦ Cape Kennedy ruošiasi iššauti Gemini 9 ne antradienį, bet trečiadienį birželio 1 dieną.

Angolos ateitis. Portugalija laikosi nuomonės, kad visoje Afrikoje turėjo būti laikomasi tos pačios politikos, kad ten neturėtų gyventi vien negrai, bet maišyta baltų, juodų ir mulatų bendruomenė. Tik tokioje bendruomenėje, jų nuomonė, galima būtų išlaikyti taiką ir gerbūvį.

GALĖS PAMATYTI DR. K. GRINIŲS PAMINKLO PROJEKTĄ

Tūkstančiai lietuvių yra susiradę sau amžino poilsio vietą Lietuvių Tautinėse Kapinėse, esančiose Čikagos priemiestyje Willow Springs. Kaip ir kiekvienais metais, užporyt, gegužės 30 d., mes ten juos prisiminsim ir su gražiomis atminamomis iškilėmis paminėsime. Į Tautines Kapines suaplauks tūkstančiai žmonių. Šios gražiai išplanuotos ir labai kruopščiai prižiūrimos bei tvarkomos lietuviškos kapinės yra tapusios mūsų tautinė šventovė. Kasmet daugėja į jas amžinam poilsui atsigulusių mūsų tautai bei jos kultūrai nusipelnusių veikėjų skaičius ir jų kapus papuošia vis gražesni ir meniškėsi paminklai.

Tačiau netrukus sukaks jau 16 metų, kai šiose kapinėse išsiri ir nepaprasto mūsų tautos sąnaus, trečiojo Lietuvos Respublikos Prezidento dr. Kazio Griniaus palaikai, bet, deja, iki šiolie vis dar nesuilaugę atminamo paminklo. Kadangi šiemet kaip tik sukanka 100 metų nuo dr. K. Griniaus gimimo, tai iš Tautinių Kapinių vadovybės ir iš lietuviškųjų organizacijų atstovų sudarytas Dr. K. Griniui Paminklui Statyti Komitetas yra pasiryžęs, lietuviškajai visuomenei remiant, pastatyti jam gražų ir menišką paminklą, kurio projektą yra paruošęs skulptorius

R. Mozoliauskas. Šį projektą jau yra patvirtinusi Tautinių Kapinių vadovybė ir organizacijų atstovai.

Pirmadienį, gegužės 30 d., Dr. K. Griniui Paminklui Statyti Komiteto nariai ir to Komiteto talkininkai dalyvaus mirusiųjų minėjimo iškilėse Tautinėse Kapinėse ir nori plačiąją lietuviškąją Čikagos ir jos apylinkių visuomenę supažindinti su to paminklo projektu ir parodyti tą vietą, kurioje jis bus pastatytas. Ten bus pastatytas ne vien tik paminklas dr. K. Griniui, bet ir visos tas naujas Tautinių Lietuvių Kapinių skyrius bus pavadintas jo vardu.

Galima sakyti, kad visos pasaulio tautos savo didžiuosius vaikus pagerbia paminklais ir kuriais kitais pastatais, pastatytais iš visuomenės aukų, tai ir Dr. K. Griniui Paminklui Statyti Komitetas pasitiki lietuviškosios visuomenės dosnumu. Visi maloniai prašomi savo aukomis prisidėti prie šio paminklo pastatymo.

Dr. K. Griniui Paminklui Statyti Komitetas

KODĖL VAIKAI LAIMINGI?

Viena priežastis, kodėl maži vaikai yra tokie laimingi ta, kad jie dar neturi savo vaikų, kuriems tektų rūpintis.

Kviečiame į kapų puošimo iškilmes

Juozas Balčiūnas

Lietuvių Tautinių Kapinių vadovybės vardu kviečiu visus Čikagos ir jos apylinkių lietuvius atein. pirmadienį, gegužės 30 d., lygiai 11:00 valandą ryto, dalyvauti Kapų Puošimo Dienos iškilėse. Gros didelis dūdų orkestras, giedos geriausi Čikagos lietuvių dainininkai ir sakys kalbas geri lietuvių patriotai.

Turėsite progos pamatyti, kaip bus pagerbti geriausi Lietuvių sūnūs ir dukterys. Aplankysite anksčiau pašlaitotų mūsų tautiečių kapus ir sustosite ties naujai supiltais antkapiais.

Pasibaigus oficialiai programai, inž. Stepono Kairio ir kovotojo už Lietuvos laisvę Kipro Bielinio urnos su pelensis bus padėtos į Lietuvių Tautines Kapines amžinai ramybei. Atvykusius prašome dalyvauti šiu dviejų vyrų atsisveikinimo iškilėse.

Vėliau bus atidengtas gražus paminklas generaliniam Lietuvos konsuli Jonui Budriui. Prie paminklo kalbą pasakys konsulas Dr. Petras Daužvardis. Būtinai gražu, kad lietuvių susirinktų ir prie Jono Budrio kapo.

Kapų Puošimo Dieną visa eilė kitų žmonių atidengs paminklus savo artimiesiems. Kas kapinių nepažįsta, tai galėtų panaudoti Kapų Puošimo Dieną kapinėms apžiūrėti ir pamatyti, kiek mūsų tautos garbingų žmonių mūsų kapinėse rado amžiną ramybę.

Kviečiu visus į Lietuvių Tautinių Kapinių Kapų Puošimo Dienos iškilmes.

Juozas Balčiūnas,
Lietuvių Tautinių Kapinių pirmininkas

Vilniaus Krašto Liet. S-gos valdybos posėdis

Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos Čikagos skyriaus valdyba savo paskutiniame posėdyje nutarė aktingai jungtis prie Vilniaus Vytauto Didžiojo Gimnazijos 50 metų sukakties minėjimo, kurį rengia tos gimnazijos buvę mokiniai ir mokytojai. Minėjimas įvyks šių metų gegužės mėn. 28 ir 29 d.d. Jaunimo Centre, Čikagoje. Visi mūsų skyriaus nariai kviečiami asmeniškai dalyvauti minėjimo iškilėse.

Jaunimo Kongreso reikalams posėdžio dalyviai suaukojo \$55 ir iš skyriaus kasos paskirtu \$25. Viso skyriaus savo vardu įmoka Jaunimo Kongreso reikalams \$80.

Į Dainių Šventę atvykstantiems Vilniaus krašto lietuvius, susipažinimo ir pabendraavimo tikslu, liepos mėn. 2 d. (šeštadienį) 1 val. dieną sukviešti į O. ir V. Šimkų rezidenciją, 515 Nolton St., Willow Springs, Ill., bendram pobūviui ir vaišėms.

Vatikano išleistų pašto ženklų su Aušros Vartais, pavadintais "Ostra Brama", reikalu nutarta prašyti LB JAV Centro Valdybą imtis iniciatyvos skubiai, plačiu mastu, praveisti protesto mitingus ir padarytus nutarimus pasiųsti Vatikanui, prašant nustoti tyčiotis iš Lietuvos — Marijos žemės vaikų, taip kenčiančių nuo bolševizmo.

P. S.

TRUMPAI

— Dr. A. J. Gussen ir Stanley Dubauskas, iš Cicero, Ill., šeštadienio rytą išvažiavo į Kanadą žuvauti. Jiedu traukia tiesiai į šiaurę, kad galėtų pasiekti pačius žuvingiausius ežerus. Jiedu planuoja meškerioli išsitaš savaitę.

— Vladas Rasčiauskas su ekskursantu grupe išskrido į Vilnių. Jis tikisi pasimatyti su giminėmis ir aplankyti Panevėžį.

— Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjunga šį pirmadienį, gegužės 30 d. (Kapų Puošimo Dieną), lygiai 9:30 val. ryto renkasi Sv. Kazimiero kapinėse prie 29 bloko organizuotai lankyti lietuvių kapus. Po pamaldų grįšime į Lietuvių Tautines kapines aplankyti Biržiškų ir kitų "ilniečių" kapų ir dalyvauti Kairio ir Bielinio palaikų palydimo iškilėse. V. S.

— Kaip jau visuomeni pranešta, š. m. gegužės 30 d. Memorial dieną — Lietuvių Tautinėse kapinėse bus padėti palaikai mūsų žymių visuomenininkų, Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro Stepono Kairio-Kaminsko ir Lietuvos demokratinių seimų nario Kipro Bielinio. Visuomenė prašoma vietoje gėlių ir vainikų aukoti mirusiųjų leidinių Ponzivizmo.

dui adr.: J. Valaitis, 1507 So. 51 St., Chicago, Ill. 60650, telef. OL 6-3180. Jie yra parašę lietuvių tautos reikalais svarbių knygų, kurias dar teks išleisti.

Papildomi autobusai savaitgaliams

CTA praneša, kad yra pailginamas ir patankinamas autobusų važinėjimas iki pacerės, iki Riverview parko ir iki kai kurių miškų saugonių.

Šeštadieniais ir sekmadieniais Jackson gatvės linija iki Adlerio Planetariumo nutesta iki 10:15 val. vak., iki Soldier Fieldo iki 11:10 val. vak.

Iki Billy Caldwell Forest Preserve Milwaukee linija iki 9 val. vakaro.

Western Avenue nuo 79 iki 91 gatvės sekmadieniais iki 9:20 val. vak.

Iki Riverview Parko Belmonto gatvės ekstra linija tarp Halsted ir California Ave. sekmadieniais nuo pietų iki 9:45 val. vakaro.

♦ Garbei nario prof. Stepono Kairio-Kaminsko palaikų perkėlimas į Tautines kapines įvyks kapų puošimo dieną. Iškilmių pradžia 11 val.

Visi Amerikos Lietuvių Inžinierių Sąjungos nariai kviečiami dalyvauti.

ALIAS Čikagos skyriaus Valdyba

MEMORIAL DAY GREETINGS
PANAMA - BEAVER, INC.
 Chas. J. Leonard, President
 2633 Touhy Avenue
 Chicago, Illinois 60645

- Inked Ribbons
- EDP Inked Ribbons
- Carbon Paper
- Unimasters
- Panama-Fax Copy Papers
- Uni-Fax Thermal Unimaster
- Duplicating Products
- Carbonettes
- Secretarial Helpers
- EMT (Erase-No-Trace Parchment Typewriter Paper)
- Call Your Local Authorized Panama-Beaver Man "always a live wire" Ambassador 2-4800

"NAUJIENOS" KIEKVIENO GARBO ŽMOGAUS PRAUGAS IR PICIULIS

ONion 6-9206

Baltic Hotel
 7043 HARDING AVENUE
 MIAMI BEACH 41, FLORIDA
 BLOKAS NUO PAJURIO
 Sophie ir Bernice Welicka

Vartoti arklį prota, ne vien arklį jėgas

Illinojaus valst. sekretorius Powell pataria piliečiams per šį Kapų Puošimo savaitgalį daugiau vartoti arklį protą, mažiau arklį jėgą. Paprasčiausias arklis protas reiškia visų laikų laikytis trafiko kontrolės įstatymų, taip pat užsisegti saugumo diržus važiuojant automobiliu ir vairuoti visą laiką atsargiai. Powell pranešė, kad automobilių nelaimėse vien tik Illinojaj daugiau kaip 2,236 asmenų neteko gyvybių trafiko nelaimėse pernai.

Mirusiųjų Dienos aukos

Čikagos policija paskelbė trafiko akcidentų arba susisiekimo nelaimių lentelę, kiek per Mirusiųjų arba Kapų Puošimo dieną žmonių žuvo Čikagoje 1960 ir 1965 metais, panašiai kaip šiemet pradėdant penktadienio vakarą nuo 6 val., baigiant pirmadienio nakties 12 valandą.

Pasirodo, daugiausia žmonių sužeidžiama ir užmušama sekmadienio vakare apie 6:30 valandą.

SKAITYK PATS IR PARAGINK KITOS SKAITYTI NAUJIENAS

Sally Ridikas

Paul Ridikas

KAPŲ PUOŠIMO DIENĄ — DECORATION DAY

kiekvienas prisimename mirusį savo tėvą, motiną, brolius, seseris, vaikus, mylimus, artimuosius bičiulius bei pažįstamus.

Nuvykę į Amžinojo Poilsio vietą, išraustome piktžoles nuo kapų ir papuošiame juos šviežiomis gėlėmis bei vėliavėlėmis. Kiekvienas mūsų susikaupiam ties artimųjų kapais, prisimename jų atliktus darbus, mums parodytą gerą širdį, gražius žodžius ir teisingus patarimus.

Žinome, kad mirusiųjų mums neatgaivinti, bet jaučiame, kad mirimi ne viskas pasibaigia. Mirusiųjų geri darbai, šilti žodžiai, teisingi patarimai dar ir šiandien mums yra naudingi. Mirusieji gyvena mūsų širdyse savo gerumu ir dideliais darbais.

Būkime tad ir mes geri, dirbkime naudingus darbus, kad ateityje žmonės ir mus prisimintų.

POVILAS P. RIDIKAS

Taupykite

MES MOKAME **4 1/2%** ANT VISŲ SĄSKAITŲ

DAUGIAU KAIP 50 METŲ SĄŽININGAI PATARNAUJAME LIETUVIAMS.

Kiekviena sąskaita iki \$10,000 apdrausta Federalinės valdžios agenturoje

August Saldukas, Prezidentas

4040 Archer Ave. Chicago, ILL. 60632
 Telef. CL 4-4470

4 1/2% VISŲ ROSIŲ TAUPMENOMS 4 KARTUS METUOSE

Taupmenos idėtos iki 15 dien. mėnesio, pelno dividendą nuo pradžios mėnesio.

Paskolos namams įsigyti ar taisyti.

TURTAS VIRŠ \$100,000,000.00
 REZERVAI VIRŠ \$9,500,000.00

BENDROVĖ IŠ SENO VEDAMA TEVO IR SŪNAUS.

JUSTIN MACKIEWICH, Direktorių Tarybos Pirmininkas
 JUSTIN MACKIEWICH, Jr., Prezidentas

STANDARD FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

VALANDOS:
 PIRMADIENIAIS 9 iki 8 v. v.
 ANTRADIENIAIS 9 iki 4 v. v.
 TREČIADIENIAIS uždaryta
 KETVIRTADIEN. 9 iki 8 v. v.
 PENKTADIENIAIS 9 iki 4 v. v.
 ŠEŠTADIENIAIS 9 iki 12 v.

4192 ARCHER AVE. CHICAGO, ILLINOIS 60632. VI 7-1141

INVEST IN UNIVEST

CURRENT Dividend Rate **4 1/2%** per annum Effective April 1, 1960

PELNINGAS IR SAUGUS BŪDAS TAUPYTI

UNIVERSAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
 1800 S. HALSTED STREET
 CHICAGO 8, ILL.
 Phone: HYmarket 1-3070

* Universal Investment Share Account

All accounts insured to \$10,000 by an Agency of the United States Government.

VYRAI PRIEŠ MICHIGANO EZERĄ

Kapų Puošimo Dienos skaitymai

"Jūs turite Tautinėse Kapinėse sklypus, puošiate savo mylimųjų kapus. Mano kapas visais Michigano ežeras"...

H. Pamataitis

Kas vasarą buriavimo sezonui prasidėjus, lyg balti mašalai dideliais spiečiais į Michigano jūros platybes, bures išskleidė ir vimpilus iškėlė išplaukia išskrenda žmonės visokiais pramogų laivuose, pradedant linksusiniiais kreiceriais, baigiant porinėmis jachtomis ir gieldinėmis jolėmis. Kai kurie nebebręžta. Bet vienas grįžo ir ne tik papasakojo, bet ir parašė, kaip ten buvo.

VIGILIJA PRIE EZERO

Elena ir Henrikas Pamataičiai sustojo prie Michigano ežero kranto žvalgydami po neapmatomas melsvas platybes, kuriose kur nors išsisi abudu jų sūnūs, Hubertas ir Kristupas su dar dviem kitais jaunuais vyrais praėjusiu metu rugsėjo 25 dieną išplaukė iš Chicago į Michigan City ir daugiau nebebręžė...

Vėjas iš vakarų pusės čaižė ežerą nuo 25 iki 30 mylių per valandą greičiu. Tai yra vėjo greitis, kurs krante stovinčiam žmogui gali pasilikti ne nepastebėtas, bet širdį pripildo baime drįsusiam išplaukti į Michigano ežerą dvidešimt dviejų pėdų buriniame laivelyje. Galbūt, mums būtų nereikėję tą birželio rytą plaukti, jei ne tą rytą paskelbtos Žvaigždės klasės burlaivių

DVI BENDRO LIKIMO ISTIKTOS SEIMOS Pamataičiai ir Pučkoriai — vieni ir kiti turėję po du sūnus, vieni ir kiti abiejų netekę. Vaizdelyje prie Michigano ežero, ties Stevensville stovi: Henrikas Pamataitis, Valerija Pučkorienė, Elena Pamataičienė ir Juozas Pučkorius. Šioje vietoje buvo ir kranta išmesta nulaužtu stiebu burinė valtis, kuria keturi jauni akademikai buvo išplaukę paburiuoti.

lenktynės ir jei ne laivėlio "Kovinis Zuikis" savininko Jurgio pagunda pabandyti laimės.

Per istisus metus Jurgis Guldas yra beveik visiškai normalus vyras, įstatymams klusus pilietis su Chicago universiteto diplomu kišenėje. Vasaros savaitgaliais jis staiga išviršta tikru tigru, kietarankiu, karščiuotu buriavimo entuziastu. Savo Žvaigždės klasės valtį "Kovinį Zuikį" jis per kiaurą vasarą laiko paruošoj Jacksono parko jachtklubo uoste.

Kovinis Zuikis, kad šiek tiek amžiumi ir pažengęs, bet ant inkaro drebėdamas šokinėjo, neulyginant lenktynių žirgas, nekantriai laukdamas starto šūvio. Naujas toks kaštuoja apie \$3,600, padėvėta galima pirkti už \$1,800, o kai jau visiškai apvertinoje būklėje — net už \$500. Tos klasės laiveliai su 235 kvadratinė pėdų bure yra neišpasakytai greitai, bet apvertinai nepatogūs, visiškai netikę šeimos pasiplaukiojimams, tačiau nepakeičiami greitiems buriavimams atvirame plote.

Iš nenusisekusio buriavimo gyvas grįžęs ir patyrimus aprašęs studentas Benis Krisas savą amžiume buvo tik vieną sykį anksčiau dalyvavęs Žvaigždės klasės buhlavio išplaukime, ir tai buvo vos prieš savaitę, penktadienį, diena esant visiškai be vėjo, tad pora valandų pasikamavę su visiškai supliuškusiomis burėmis vyrai patys irklais turėjo parsisiirti į uostą.

Šį penktadienį iš pat ryto stiprus vėjas jau iš anksto leido spėti, jog teks sušlapti. Todėl Benis nusiėmęs savo rankinį laikrodėlį paliko užrakintą automobiliję.

ST. KAIRIO IR K. BIELINIO PALAIKŲ PERKĖLIMAS

KVIEČIA DALYVAUTI URNŲ Į LIETUVIŲ TAUTINES KAPINES PERKĖLIMO IŠKILMĖSE

INZ. STEPONAS KAIRYS

1964 m. New Yorke mirė Lietuvos Nepriklausomybės Akto Signataras, Nepriklausomos Lietuvos kūrėjas, ilgametis demokratinių seimų narys, Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto steigėjas ir pirminkas, kelių knygų autorius, profesorius Steponas Kairys - Kaminskas.

1965 m. taip pat New Yorke mirė ilgametis Lietuvos demokratinių seimų narys, kovotojas dėl Lietuvos laisvės, VLIKo narys, Lietuvos Laisvės Komiteto narys, kelių knygų autorius Kipras Bielinis.

Abu veteranai, nenulstami kovotojai dėl laisvos demokratinės Lietuvos, mirė JAV su viltimi, kad jų drąbāt bus tęsiami likusių gyvų lietuvių.

KIPRAS BIELINIS

Jų pelenai yra atvežami į Chicago ir tuojau po oficialių kapinių iškilmė bus padėti Lietuvių Tautinėse kapinėse šalia buv. Lietuvos R. Prezidento Dr.K. Griniaus ir kitų veikėjų.

Garbingų valstybininkų palaikų pagerbimui į skirtas jų urnoms vietas yra sudarytas Komitetas, kuris kviečia visas lietuvių patriotines organizacijas, jaunimo draugijas, studentų sambūrius, sporto klubus, politinius junginius ir partijas, abiejų veilonių gimines, draugus ir visus lietuvius dalyvauti jų pagerbime ir palaikų palaidėjime Lietuvių Tautinėse Kapinėse 1966 m. gegužės 30 dieną.

Organizacijų atstovai, norintieji tarti atsiveikimo žodį, prašomi pranešti laidojimo Komiteto pirminkui J. Skorubskui, 1634 So. 50 Ave., Cicero, Ill. 60650, tel. TO 3-4236, arba sekretoriui J. Talalui — 7137 So. Ashland Ave., Chicago, Ill. 60636, tel. ST 3-0926.

Nuoširdžiai kviečiami visi pagerbti mūsų valstybininkus ir nenulstamus kovotojus dėl šviesios Lietuvos ateities.

LAIDOJIMO KOMITETAS

Dar uždame uoste Koviniams Zuikiui nerimstant, Jurgis pirmasis išoko ant denio ir, atsėdęs laivėlio užpakaliniam gale, viena ranka pasistvėrė viro rankena, antrąją pasistvėrė prilaikyti didžiosios burės skverną. Benis, atstūmęs laivėlio pirmagalį nuo krantinės, spėjo pats laiku užšokti.

"Sparčiau! Užimk savo vietą! Startuokime!" — visai pakitusiu tonu prabilo Jurgis. Jis turėjo pagrindo nervintis, kaip toliau jau pats Benis aiškina:

— Laivo vairininkas yra kaip raitelis karo lauke, kurs tik paisyti, kaip kautynių įkaršty išlavuoti savo žirgą. Todėl jis savo vairą sukalojo kaip įmanydamas, kad laivo burės būtų pilnos vėjo ir kad laivo smaigalis nertų pirmyn. Kiekvieną kartą vairininkui pakreipus kursą, kaltetuojant prieš vėją tai vieną tai antrą laivo šoną, mano darbas buvo tamptyti stiebesines virves ir keisti kliverius arba prysakines trikampes bures, vieną leidžiant išpūsti, antrą atimant iš vėjo. Jei nespėčiau laiku atsagioti ir įsagioti virvių užkabas, galėtų laivo stiebas nulūžti. Naujas stiebas kaštuoja \$250 ir trunka pora savaitių naują gauti.

Vos išburiavus pro uosto angą į atvirus vandenį, mus kaip kokią plunksną pasigavo vėjas ir emė ginti tokiu pašėlišku greičiu, kad Kovinio Zuikio užpakalyje pasiliko ilgiausia putojanti šliaužyme, lyg greituoju motorlaiviu būtime plaukę. Aš užsiropločiau ant aukštai išsikėlusio laivėlio šono, viena koja ir dalimi viso kūno kabėdamas visiškai laivo lauko pusėje, norėdamas tuo būdu šiek tiek išbalansuoti vėjo jėgą. Kai laivėlio smaigalis nerđavo į bangų grio-

vių gelmes, iškildamas aukšty, jis kiekvieną kartą pasisemdavo istisus kibirus šalto vandens, kurs šliuokdamas išlėgali denio visą pirmą persunkdavo mane nuo galvos iki kojų padų.

Jurgis, sėdėdamas denio platformos kiltame gale, mano šiek tiek užstojamas, mažiau vandens tegavo, bet jo veidas buvo nemažiau įtemptas ir susirūpinęs.

"Vėrciau bandykim zigzaguoti!" — jis prišaukė. Tatai reikė valtį vartalioti nuo vieno šono ant kito, sukinėjant jo pirmagalį tai į vieną vėjo pusę, tai vel į kitą. Tatai reikė, kad man teks baisiai skubiai ir tiksliai manipuliuoti laivo bures ir virves, o aš tokiai praktikai dar neturėdamas, kad laivo burės būtų pilnos vėjo ir kad laivo smaigalis nertų pirmyn. Kiekvieną kartą vairininkui pakreipus kursą, kaltetuojant prieš vėją tai vieną tai antrą laivo šoną, mano darbas buvo tamptyti stiebesines virves ir keisti kliverius arba prysakines trikampes bures, vieną leidžiant išpūsti, antrą atimant iš vėjo. Jei nespėčiau laiku atsagioti ir įsagioti virvių užkabas, galėtų laivo stiebas nulūžti. Naujas stiebas kaštuoja \$250 ir trunka pora savaitių naują gauti.

"Nuleisk kliverį!" — šaukiu "Ar gana?" — Ne, negana!" lyg agonijoje rėkė vairininkas. Pagaliau sagčiai klikterėjo, vairininkas vel galėjo laisvai pasukti rankeną, ir didžioji burė vienu momentu prisipildė vėju su tokiu trenksmu, lyg kas būtų iš patrankos šovęs. "Nuleisk kliverį!" — rėkė Jurgis. Per didelį sumišimą buvau pamišęs vieną iškėlęs antrą jį nuleisti. Besitaisydamas jau visais būdais pervargęs, kiaurai šlapias ir sustingęs, visi raumėnys gelė ir kvėpavimas sunkėjo,

"Ar gana?" klausiu burėms vel pradėjus išgastingai plazdenti ir vandeniui nebe kibirais, o stati-nėmis ant galvos verčiant. "Ne, negana!" — rėkė Jurgis saukė-rėkė. Pagaliau, matyti, įsitikinęs, kad iš manęs menka pagalba, ramesniu tonu pridūrė: "Nebesvarbu. Kad tik išsilaikytume ant kojų ir neprazūdytume stiebo". Vėjas stieba ko ne lygiomis su ežero bangų paviršium paguldęs nešė tolyn gilyn kalnais besikilnojančios Michigano krutinės paviršium.

"Atsikelti!" — rėkė komandavo vairininkas". Pavėję virvė ištempti! Greičiau! Trauk, stumk, ak, argi tu nebeįpajudi?" Iš paskutinių jėgų užgulo plieninės drobės sparnų priesagas. "Pagaliau!" lyg iš kito pasaulio gir-dėjau Jurgio balsą. "Saugok savo galvą! Stverk kliverį! Ne tą, ne tą! Ne tą galą... ak, tu sukai sraigatą ne ta puse. Kad tave... Suk kaip laikrodį, dėl... meilės!!!" Šitokioje atmosferoje putojančių bangų kepurėmis šokinėjome, skriste skridami kur vėjas nešė. "Nuleisk kliverį! Išsilenk kiek galėdamas per bortą. Balansuok! Pavėję pusėn!" Laivui smarkiai besisukinėjant, didžiosios burės bomos, lyg koks tarzanas svyrudamas viršum denio galėjo arba neatsargia makaulė suskaldyti arba su visa sie-la ir kūnu nuo denio nušluoti. Bet man jau niekas nebeatrodė svarbu, ir nors Jurgis negalėjo permatyti, kas darėsi mano viduje, bet, vien iš viršaus pažūrėjęs suprato, kad darosi kritiška problema ir jam gali tekti pačiam vienam tokiame ore bandyti grįžti. Didžioji burė, lyg milžiniško būgno oda, nuo vėjo bildėdama, atsisuko visiškai skersai valtį, grėsmingai svaidydama didįjį

skersį. "Nėra jokios prasmės. Per daug vėjo. Grįžkim!" — ištarė viltį sukeliančius žodžius vairuotojas ir laivo savininkas. Tuo tarpu vėjas pūtė iki 31 mylios greičiu, kas reiškė šešis balus. Kai vėjas pakyla virš 31 mylios, yra vadinama "vidutinė" 7 balų audra. "Man labai gaila", atsakiau, tikrai apgailėstaudamas, kad mano nemokšiškas sutrukdė Jurgiu dalyvauti lenktyne. Ranką numojęs, jis nuolaidžiai atsakė: "Visa, ko benoriu, tai kad abudu viename gabale purplukdytume savo kūnus atgal į uostą". Nors tylėdamas, bet tikrai maldingai su juo sutikau.

Kai pagaliau gyvas ir su kūnu viename luite išlipau į krantinę, mano burna buvo tokia sausa kaip popieriaus spaustuvė...

Kai nuėjau į klubo prausyklą po šiltu lietuvių atsipeikėti, suskačiavau septynias žaizdas vien tik dešinėje rankoje nuo delno iki peties, dvi pačiame delne ir daugybę mėlynių bei odos nudrėskimų. Kiti sąnariai buvo nemažiau sudaužyti ir sekančią dieną visą kūną tiek gelė, kad su didžiausiu vargu pajėgiau užsi-vilkti švarką. "Nieko, nieko", bandė pralinksminti Jurgis kitą dieną, "iš tavo padarysų puikų buriuoto-ją". Jam nieko neatsakiau, nes mano vidurinis balsas sakė, jog tai buvo pirmas ir paskutinis bu-riavimas Koviniame Zuikyje.

J. P.

Pasveikink savo draugus per "Naujienas"

CRANE SAVINGS and Loan Association

B. B. PIETKIEWICZ, Pres.
47 and Rockwell Street. Tel. LaFayette 3-1083
Nemokamai vieta automobiliams

ON INVESTMENT ACCOUNTS

4 1/2 %

Mokame nuo 1962 metų vasario 1 dienos Pinigai įdėti prieš mėnesio 15 d. duoda dividendus už visą mėnesį. Dividentai mokami sausio ir liepos 31 d. Prašome applankyti naują mūsų namą.

VALANDOS: Pirmad. ir ketvirt. 9:00 ryto — 8:30 vakaro; Antrad. ir penktadienį 9:00 ryto — 5:00 vakaro; Šeštadieniai 9:00 ryto — 12:00 dienos. Trečiadieniai uždaryti.

PLANINGAS TAUPYMAS
moka gerus dividendus
PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN!

Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokamvisas pašto persiuntimo išlaidas.

4 1/2 %
Dabartinis dividendas išmokamas du kart. per metus.

MUTUAL Federal SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

Chartered and Supervised by the United States Government
2212 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone Virginia 7-7747 John J. Kasanowicz, Pres.
AUTOMOBILIAMS VIETA GRETA MŪSŲ ISTAIGOS

